Coucou les filles !

J'espère que vous êtes en pleine forme et motivées pour faire un peu de latin !

J'ai eu une super idée pour vous apprendre le latin sans que vous vous en rendiez compte : et si on s'immergeait dans le latin ?

Même si tout est écrit en latin, vous ne devriez pas rencontrer de difficulté puisque la matière a déjà été vue. En plus, l'important est de comprendre le latin ici, pas de traduire les textes. Si jamais vous aviez malgré tout des questions, n'hésitez pas à m'envoyer un mail (badet.audrey@agrisaintgeorges.be).

Le premier chapitre décrit l'Empire romain. Observez la carte et l'illustration avant de lire le texte. Vous pouvez bien évidemment reconsulter ces documents en cours de lecture.

Sur la vidéo suivante (https://www.youtube.com/watch?v=_Zt19wzsW-c), vous entendrez un homme lire le texte avec la bonne intonation. Amusez-vous à essayer de l'imiter. Soyez attentifs à la façon dont les voyelles surmontées d'une barre sont prononcées. Dans la colonne de droite se trouvent des notes pour vous aider, mais ne vous focalisez pas dessus pour l'instant.

Pour progresser dans la séquence, découpez le texte en 3 parties selon le tableau suivant. Après chaque lecture, réalisez les exercices correspondants.

Texte	Exercices
Partie 1 : lignes 1 à 21	Ex. 1 à 3, p. 5-6
Partie 2 : lignes 22 à 61	Ex. 4 à 7, p. 7-8
Partie 3 : lignes 62 à 83	Ex. 8 à 10, p. 8-9
Grammatica : ligne 84-106	Ex. 11, p. 10-11

Il y a deux types d'exercices :

- des phrases à compléter : vous trouverez des choix possibles ou des indices pour vous aider dans la colonne de droite. Vous devez parfois indiquer un mot complet, parfois juste une terminaison.
- des questions auxquelles il faut répondre en latin. Vos réponses doivent être courtes et simples. Encore une fois, vous trouverez des indices pour vous aider dans la colonne de droite.

À la fin de la séquence, pour vérifier vos acquis, effectuez quelques tests intitulés « Pensum » et complétez la liste de vocabulaire. À ce stade, vous ne devriez pas avoir besoin d'un dictionnaire pour effectuer cette dernière tâche.

Je vous invite aussi à compléter une carte interactive (https://fr.educaplay.com/ressources-pedagogiques/2523726-imperium_romanum_llpsi_cap_i.html), il suffit de lire la phrase en latin et de cliquer sur le carré qui lui correspond sur la carte.

Ménagez vos efforts ! Prenez votre temps pour réaliser cette tâche. Consacrez-y une heure par semaine. Si vous voulez en faire plus, n'hésitez pas, mais ne vous surchargez pas.

Lorsque vous avez terminé, envoyez-moi un mail pour me dire ce que vous en avez pensé, s'il-vous-plaît. Était-ce difficile ou facile ? Avez-vous besoin de plus de consignes ? Était-ce amusant ou barbant ? Allez-y, soyez honnêtes.

À bientôt pour le correctif,

Bon amusement !

Madame Badet

LINGVA LATINA PER SE ILLVSTRATA

Cap. 1

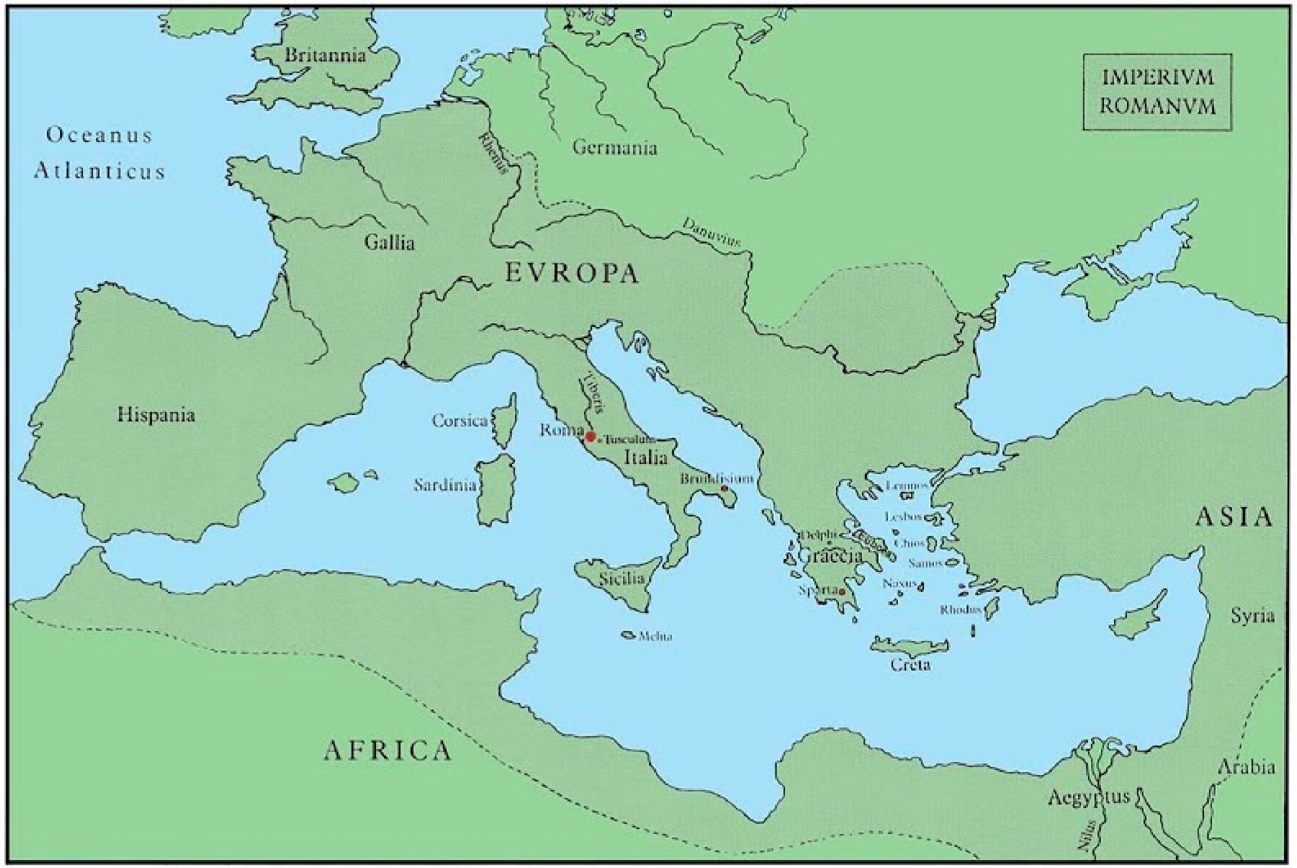

CAPITVLVM I · IMPERIVM ROMANVM

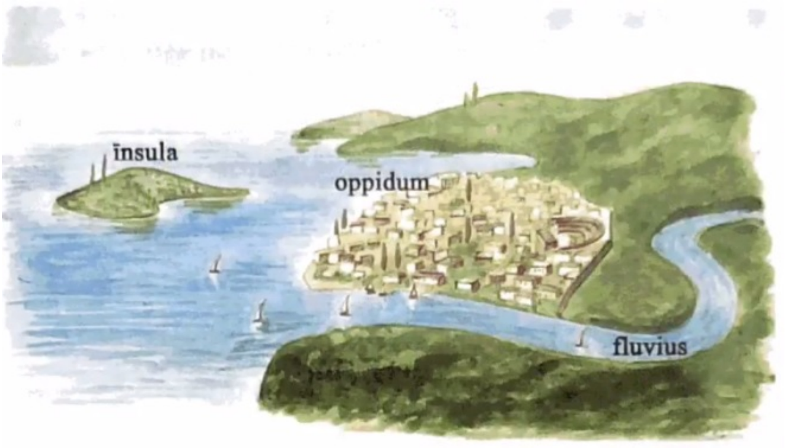

IMPERIUM ROMANUM

Rōma in Italiā est. Italia in Eurōpā est. Graeci in Eurōpā est. Italia et Graecia in Eurōpā sunt. Hispānia quoque in Eurōpā est. Hispānia et Italia et Graecia in Eurōpā sunt.

-a -ā :
Italia …
in Italiā
est sunt :
Italia in Eurōpā *est* ;
Italia et Graecia in Eurōpā *sunt*

Aegyptus in Eurōpā non est, Aegyptus in Āfricā est. Gallia non Africa est, Gallia est in Eurōpā. Syria nōn est in Eurōpā, sed in Asiā. Arabia quoque in Asiā est. Syria et Arabia in Asiā sunt. Germānia nōn in Asiā, sed in Eurōpā est. Britannia quoque in Eurōpā est. Germānia et Britannia sunt in Eurōpā.

Estne Gallia in Eurōpā ? Gallia in Eurōpā est. Estne Rōma in Galliā ? Rōma in Galliā nōn est. Ubi est Rōma ? Rōma est in Italiā. Ubi est Italia ? Italia in Eurōpā est. Ubi sunt Gallia et Hispānia ? Gallia et Hispānia in Eurōpā sunt.

est-ne … ?
-ne = … ?

Estne Nīlus in Eurōpā ? Nīlus in Eurōpā nōn est. Ubi est Nīlus ? Nīlus in Āfricā est. Rhēnus ubi est ? Rhēnus est in Germāniā. Nīlus fluvius est. Rhēnus fluvius est. Nīlus et Rhēnus fluviī sunt. Dānuvius quoque fluvius est. Rhēnus et Dānuvius sunt fluviī in Germāniā. Tiberis fluvius in Italiā est.

-us -ī :
Nilus fluvi*us* est ;
Nilus et Rhenus fluvi*ī* sunt

Nīlus fluvius magnus est. Tiberis nōn est fluvius magnus, Tiberis fluvius parvus est. Rhēnus nōn est fluvius parvus, sed fluvius magnus. Nīlus et Rhēnus nōn fluviī parvī, sed fluviī magnī sunt. Dānuvius quoque fluvius magnus.

parvus ↔ magnus

fluvi*us* magn*us*/parv*us*
fluvi*ī* magn*ī*/parv*ī*

Corsica īnsula est. Corsica et Sardinia et Sicilia īnsulae sunt. Britannia quoque īnsula est. Italia īnsula nōn est. Sicilia īnsula magna est. Melita est īnsula parva. Britannia nōn īnsula parva, sed īnsula magna est. Sicilia et Sardinia nōn īnsulae parvae, sed īnsulae magnae sunt.

-a -ae :
Corsica insul*a* est ;
Carsica et Sardinia insul*ae* sunt

īnsul*a* magn*a*/parv*a*
īnsul*ae* magn*ae*/parv*ae*

Brundisium oppidum est. Brundisium et Tūsculum oppida sunt. Sparta quoque oppidum est. Brundisium est oppidum magnum. Tūsculum oppidum parvum est. Delphī quoque oppidum parvum est. Tūsculum et Delphī non oppida magna, sed oppida parva unt.

-um -a :
Brundisium oppid*um* est ;
Brundisium et Tūsculum oppid*a* sunt

oppid*um* magn*um*/parv*um*
oppid*a* magn*a*/parv*a*

Ubi est Sparta ? Sparta est in Graeciā. Sparta est oppidum Graecum. Sparta et Delphī oppida Graeca sunt. Tūsculum nōn oppidum Graecum, sed oppidum Rōmānum est. Tūsculum et Brundisium sunt oppida Rōmāna. Sardinia īnsula Rōmāna est. Crēta, Rhodus, Naxus, Samos, Chios, Lesbos, Lēmnos Euboea sunt īnsulae Graecae. In Graeciā multae īnsulae sunt. In Italiā et in Graeciā sunt multa oppida. In Galliā et in Germaniā multī sunt fluviī. Suntne multī fluviī et multa oppida in Arabiā ? In Arabiā nōn multī, sed paucī fluviī sunt et pauca oppida.

Graecus -a -um

Rōmānus -a -um
< Rōma

sunt-ne… ?
paucī -ae -a ↔ multī -ae -a :
mult*ī*/pauc*ī* fluvi*ī*,
mult*ae*/pauc*ae* insul*ae*,
mult*a*/pauc*a* oppid*a*

Num Crēta oppidum est ? Crēta oppidum nōn est ! Quid est Crēta ? Crēta īnsula est. Num Sparta īnsula est ? Sparta nōn est īnsula ! Quid est Sparta ? Sparta oppidum est. Rhēnus quid est ? Rhēnus est magnus fluvius. Num ōceanus Atlanticus parvus est ? Nōn parvus, sed magnus est ōceanus.

num Crēta… est ? = est-*ne* Crēta… ?
num… ? … non :
num Rōma in Graeciā est ?
Rōma in Graeciā *nōn* est

Ubi est imperium Rōmānum ? Imperium Rōmānum est in Eurōpā, in Asiā, in Āfricā. Hispānia et Syria et Aegyptus provinciae Rōmānae sunt. Germānia nōn est prōvincia Rōmāna ; Germānia in imperiō Rōmānō nōn est. Sed Gallia et Britannia sunt prōvinciae Rōmānae. In imperiō Rōmānō multae sunt prōvinciae. Magnum est imperium Rōmānum !

-um -ō :
imperium Rōmān*um*
in imperi*ō* Rōmān*ō*

LITTERAE ET NUMERI

I et II numerī sunt. III quoque numerus est. I, II, III numerī Rōmānī sunt. I et II sunt parvī numerī. M magnus numerus est.

A et B litterae sunt. C quoque littera est. A, B, C sunt trēs litterae. A est littera prīma (I), B littera secunda (2), C littera tertia (III). δ littera Graeca est. C est littera Latīna. C et D littera Latīnae sunt. δ et ε sunt litterae Graecae.

Fluvius et *oppidum* vocābula Latīna sunt. *Ubi* quoque vocābulum Latīnum est. In vocābulō *ubi* sunt trēs litterae. In capitulō prīmō mīlle vocābula sunt.

In vocābulō *īnsula* sex litterae et trēs syllabae sunt : syllaba prīma *īn-*, secunda *-su-*, tertia *-la*. In vocābulō nōn sunt trēs litterae et ūna syllaba.

Quid est III ? III numerus Rōmānus est. ε quid est ? ε littera Graeca est. Num C littera Greaca est ? Nōn littera Graeca, sed littera Latīna est C. Estne B littera prīma ? B nōn littera prīma, sed secunda est. Quid est *nōn* ? *Nōn* est vocābulum Latīnum. *Nōn*, *sed magnus*, *numerus* vocābula Latīna sunt. *Vocābulum* quoque vocābulum Latīnum est !

I = unus (1)
II = duo (2)
III = trēs (3)
M = mīlle (1000)

δ = delta ; ε = epsilon
Latinus -a -um = Romanus

vocābulum : in vocabulō

capitulum prīmum (cap. 1) :
in capitulō prīmō
sex = VI (6)

unus -a -um = I (1)

GRAMMATICA LATINA

Singulāris et plūrālis

[A] Nīlus fluvius magnus est.
Nīlus et Rhēnus fluviī magnī sunt.

'Fluvius' singulāris est. 'Fluviī' plūrālis est.
Singulāris: -us. Plūrālis : -ī
Exemplum : numerus, numeri.
I parvus numerus est. I et II parvī numerī sunt.

[B] Corsica īnsula magna est
Corsica et Sardinia īnsulae magnae sunt.

'Īnsula' singulāris est. 'Īnsulae' plūrālis est.
Singulāris : -a. Plūrālis : -ae.
Exempla : littera, litterae ; prōvincia, prōvinciae.
A littera Latīna est. A et B litterae Latīnae sunt. Gallia est prōvincia Rōmana. Gallia et Hispānia prōvinciae Rōmānae sunt.

[C] Brundisium oppidum magnum est.
Brundisium et Sparta oppida magna sunt.

'Oppidum' singulāris est. 'Oppida' plūrālis est.
Singulāris : -um. Plūrālis : -a.
Exempla : vocābulum, vocābula ; exemplum, exempla
Littera est vocābulum Latīnum, nōn Graecum. Littera et numerus nōn vocābula Graeca, sed Latīna sunt.

(numerus) singulāris : 1
plurālis ; II, III, ...
fluvius magnus
fluvii magni

-us -ī

exemplum
exempla

īnsula magna
īnsulae magnae

-a -ae

oppidum magnum
oppida magna

-um -a

EXERCITA LATINA

CAPITULUM PRIMUM	Cap. 1
Lextio prima (versus 1-21)	*Lectio 1*

Exercitum 1

1. Italia in Europa ……………………..
2. Gallia in Europa ……………………..
3. Italia et Galia in Europa ……………………..
4. Arabia in Europa non ……………………..
5. Arabia in Asia ……………………..
6. Syria quoque in Asia ……………………..
7. Syria et Arabia in Asia ……………………..
8. Hispania in Asia non ……………………..
9. Hispania et Gallia et Italia in Europa ……………………..

est
sunt

Exercitum 2

1. Italia ……….. Europa est ; Graecia …………………….. in Europa est.
2. Italia ……….. Graecia in Europa sunt.
3. Est ……….. Arabia in Europa ? Arabia in Europa ……….. est.
4. ……….. est Arabia in Europa In Asia est Arabia.
5. Arabia non est in Europa. ……….. in Asia.
6. Germania ……….. in Asia, ……….. in Europa est.
7. Rhenus est in Germania. Rhenus …………………….. est

et
fluvius
in
-ne
non
quoque
sed
ubi

Exercitum 3

1. Ubi est Roma ?
2. Ubi est Italia ?
3. Estne Graecia in Europa ?
4. Ubi est Aegyptus ?

ubi ? in …
est-ne ? est
non est

5. Estne Hispania in Europa ?

6. Estne Syria in Europa ?

7. Ubi est Syria ?

8. Estne Gallia in Asia ?

9. Ubi est Gallia ?

10. Estne Germania i Europa ?

Lectio secunda (versus 22-61)	Lectio II

Exercitium 4

1. Corsica insul……… est. Corsica et Sardinia insul……… sunt.
2. Rhenus fluvi……… est. Rhenus et Danuvius fluvi……… sunt.
3. Brundisium oppid……… est. Brundisium et Tusculum oppid ……… sunt.
4. Sicilia insula magn……… est.
5. Nilus est fluvius magn……… .
6. Brundisium oppidum magn……… est.
7. Tusculum non oppid……… magn……… , sed oppid……… parv……… est.
8. Melita non est insul……… magn……… , sed insul……… parv……… .
9. Tiberis non fluvi……… magn……… , sed fluvi……… parv……… est.
10. Rhenus et Nilus fluvii magn……… sunt
11. Sicilia et Sardinia insulae magn……… sunt.
12. Brundisium et Sparta oppida magn……… sunt.

-i
-a -ae
-um -a

fluvius - fluvii
magnus - magni
insula - insulae
magna - magnae
oppidum - oppida
magnum - magna

Exercitium 5

1. Sicilia insula est. Sicilia et Sardinia ………………………… sunt.
2. Rhenus fluvius est. Rhenus et Danuvius ……………………… ……………… .
3. Tusculum oppidum est. Tusculum et Brundisium ……………………… ……………… .
4. Corsica et Sardinia insulae sunt. Sicilia quoque …………………… est.

fluvius est
fluvii sunt
insula est
insulae sunt
oppidum est
oppida sunt

5. Nilus et Tiberis fluvii sunt. Danuvius quoque ……………………… ……………… .

6. Sparta et Delphi oppida sunt. Brundisium quoque ……………………… ……………… .

Exercitium 6

1. Tusculum non oppidum Graecum, sed oppidum ……………………… est.
2. Sparta est oppidum ……………………… .
3. ……………………… Nilus oppidum est? Nilus non est oppidum.
4. ……………………… est Nilus? Nilus fluvius est.
5. In Arabia non multi, sed ……………………… fluvii sunt.
6. Quid est Gallia? Gallia est ……………………… Romana.
7. In imperio Romano non paucae, sed ………………………provinciae sunt.
8. Magnum est ……………………… Romanum.

Graecus
imperium
multi
num
pauci
provincia
quid
Romanus

Exercitium 7

1. Estne Aegyptus in Africa? ...
2. Estne Hispania in Africa? ...
3. Ubi est Hispania? ...
4. Num Arabia in Europa est? ...
5. Ubi est Arabia? ...
6. Ubi est Sparta? ...
7. Num Sparta insula est? …
8. Quid est Sparta? ...
9. Num Euboea oppidum est? ...
10. Quid est Euboea? ...
11. Quid est Tusculum? ...
12. Num Tusculum oppidum Graecum est? ...
13. Num Nilus fluvius parvus est? ...
14. Estne Creta insula Graeca? ...

est-ne...? est
non est
num...est?
nonest

15. Suntne Rhodus et Naxus insulae Graecae? ...

16. Suntne multae insulae in Graecia? ...

17. Suntne multi fluvii in Arabia? ...

18. Quid est Tiberis? ...

Lectio tertia (versus 62-83)	Lectio III

Exercitium 8

1. III ……………………… Romanus est. I et II ……………………… ……………………… sunt.
2. '*Non*' ……………………… Latinum est. '*Non*' et '*sed*' ……………………… sunt.
3. δ ……………………… Graeca est. δ et ε ……………………… ……………………… sunt.
4. AetB litterae ……………………… sunt. C quoque ……………………… ……………………… est.
5. '*In*' et '*num*' ……………………… Latina sunt. '*Et*' quoque ……………………… ……………………… est.
6. I et II ……………………… sunt. III quoque ……………………… est.
7. In vocabulo '*Latina*' sunt ……………………… [VI] litterae et ……………………… [III] ……………………… : syllaba ……………………… *La-*, ……………………… *-ti-*, ……………………… *-na.*
8. In ……………………… primo ………………………[M] vocabula sunt.

capitulum
littera
Latinus
mille
numerus
primus
secundus
sex
syllaba
tertius
tres
vocabulum

Exercitum 9

1. Quid est B ? ...
2. Quid est II ? ...
3. Quid est '*fluvius*' ? ...
4. Num C littera Graeca est ? ...
5. Num '*fluvius*' vocabulum Graecum est ? ...

in -a
in -o

6. Estne D littera Latina ? ...

7. Quid est δ ? ...

8. Suntne A et B litterae Latinae ? ...

9. Num δ et ε litterae Latinae sunt ? ...

10. Num c littera prima est ? ..

11. Num A littera secunda est ? ..

12. Estne B littera secunda?...

Exercitium 10

1. Itali……… in Europa est.
2. Roma in Itali……… est.
3. Itali……… et Graeci……… in Europ……… sunt.
4. Roma non in Graeci……… , sed in Itali……… est.
5. Imperi……… Roman……… magnum est.
6. Gallia est provinci……… Romana.
7. In provinci……… Gallia sunt multi fluvii.
8. In imperi……… Roman……… multae provinciae sunt.
9. '*Ubi*' est vocabul……… Latinum.
10. In vocabul……… '*ubi*' sunt tres litterae.
11. Capitul……… primum : IMPERIVM ROMANVM.
12. In capitul……… prim……… multa vocabula sunt.

-a
in -ā
-um
in -ō

Lectio grammatica (versus 84—1 06)

Exercitium 11

1. '*Fluvius*' singularis est. '*Fluvii*' ……………………… est.
2. '*Insulae*' pluralis est. '*Insula*' ………………………est.
3. '*Oppidum*' ……………………… est. '*Oppida*' ……………………… est.
4. Singularis : '*fluvius*' ; pluralis : ………………………
5. Pluralis : '*insulae*' ; singularis : ………………………

singularis (sing.)
pluralis (plur.)
sing. plur.
-us -i
-a -ae
-um -a

6. Singularis : '*oppidum*' ; pluralis : ....

7. Pluralis : '*numeri*' ; singularis : ....

8. Singularis : '*littera*' ; pluralis : ....

9. Pluralis : '*vocabula*' ; singularis : ....

10. Singularis : '*insula magna*' ; pluralis : ....

11. Pluralis : '*oppida magna*' ; singularis : ....

12. Singularis : '*numerus Romanus*' ; pluralis : ....

13. Pluralis : '*litterae Graecae*' ; singularis : ....

14. Singularis : '*vocabulum Latinum*' ; pluralis : ....

15. Pluralis : '*exempla*' ; singularis : ....

VOCABULA LATINA

fluvius :	parvus :	est : ....
insula :	Graecus :	sunt : : ....
oppidum :	Romanus :	in : ....
oceanus :	Latinus :	et : ....
imperium :	multi :	sed : ....
provincia :	pauci :	non : ....
numerus :	unus :	quoque : ....
littera :	duo :	-ne ? : ....
vocabulum :	tres :	ubi ? : ....
capitulum :	sex :	num ? : ....
syllaba :	mille :	quid ? : ....
exemplum :	primus :	grammatica : ....
pensum :	secundus :	singularis : ....
magnus :	tertius :	pluralis : ....

PENSA LATINA

PENSVM A

Nilus fluvi……… est. Nilus et Rhenus fluvi……… ……………… . Creta insul……… ………………. Creta et Rhodus insul……… sunt. Brundisium oppid……… est. Brundisium et Tusculum oppid……… …………………… .

Rhenus fluvi……… magn……… est. Tiberis est fluvi……… parv……… . Rhenus et Danuvius non fluvi……… parv……… , sed fluvi……… magn……… sunt. Sardinia insul……… magn……… est. Melita insul……… parv……… est. Sardinia et Sicilia non insul……… parv……… , sed insul……… magn……… sunt. Brundisium non oppid……… parv……… , sed oppid……… magn……… est. Tusculum et Delphi non oppid……… magn………, sed oppid……… parv……… sunt.

Creta insul……… Graec……… est. Lesbos et Chios et Naxus sunt insul……… Graec……… . In Graecia mult……… insul……… sunt. In Gallia sunt mult……… fluvi……… . In Italia mult……… oppid……… sunt. In Arabia sunt pauc……… fluvi……… et pauc……… oppid……… .

A et B litter……… Latin……… sunt. C quoque litter……… Latin……… est. '*Multi*' et '*pauci*' vocabul……… Latin……… sunt. '*Ubi*' quoque vocabul……… Latin……… est. I et II numer……… Roman……… sunt. III quoque numer……… Roman……… est.

PENSVM B

Sicilia …………………… est. Italia insula …………………… est. Rhenus …………………… est. Brundisium …………………… est. Sicilia et Sardinia …………………… magnae sunt. Melita insula …………………… est. Britannia non …………………… parva, sed …………………… est. Brundisium non …………………… …………………… , sed …………………… magnum est. Est …………………… Brundisium in Graecia ? Brundisium …………………… est in Graecia, …………………… in Italia. …………………… est Sparta ? Sparta est in Graecia. Sparta oppidum …………………… est. Delphi …………………… oppidum Graecum est. Euboea, Naxus, Lesbos, Chios …………………… Graecae sunt. In Graecia sunt …………………… insulae.

Quid est III ? III ……………………… est. ……………………… est A ? A littera est. A, B, C ……………………… Latinae sunt. ……………………… X littera Latina est ? X ……………………… littera ………………………, sed littera ……………………… est. '*Insula*' ……………………… Latinum est.

PENSVM C

1. Ubi est Roma ?

2. Estne Sparta in Italia ?

3. Ubi est Italia ?

4. Ubi sunt Syria et Arabia ?

5. Estne Aegyptus in Asia ?

6. Ubi sunt Sparta et Delphi ?

7. Ubi est Brundisium ?

8. Quid est Brundisium ?

9. Num Creta oppidum est ?

10. Estne Britannia insula parva ?

11. Quid est Tiberis ?

12. Quid est D ?

13. Num X littera Latina est ?

14. Estne II magnus numerus ?